

TORONTÁL

POLITIKAI NAPILAP.

Főszerkesztő: Dr. BRÄJER LAJOS.

Szerkesztőségi iroda:

Nagybeeskerek.

Zápolya-utca 1-ső szám.

hová a lap szellemi részét illető minden közlemény intézendő.

Kiadóhivatal:

Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagybeeskerek, Zápolya-utca 1. hová a hirdetések, az előfizetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők.

Telefón 21. szám.

Előfizetési árak:
Egész évre ———— 24 kor.
Félévre ———— 12
Negyedévre ———— 6
Egy hóra ———— 2
— Egyes szám ára 8 fill. —

Hirdetések

a kiadóhivatalban fogadtatnak el. Azonkívül az összes hirdetési irodákban.

Megjelenik

vasár- és ünnepnapok kivételével mindennap délután 5 órakor.

Nagybeeskerek, 1908.

XXXVII. évfolyam 243. szám.

Péntek, okt. 23.

A politikai helyzet.

— Politikai munkatársunktól. —

Budapest, október 22.

A delegációk ülései végük felé járnak s egy-két hét múlva ismét összeül a parlament, hogy hozzáfogjon a reá váró sok és nagyfontosságú feladat elintézésére.

A parlament elintézésére váró feladatok között kétségtelenül a legfontosabb a választói jog reformja.

E körül csoportosul az érdeklődés, e körül szikrázik az izgalom, ennek a megoldását várja az egész ország.

A nagy érdeklődés és izgalom érthető is, mert az új választói jog korszerűt alkotó lesz a magyar parlamenti, sőt az egész állami életben.

Andrássy Gyula gróf tegnapi esti másfél óra hosszat tartott királyi kihallgatása körülbelül bevezetője a választói reform dolgában meginduló érdemleges munkának. Erről a kihallgatásról, amely hosszú tartamánál fogva feltűnt, a legkülönbözőbb híresztelések szállnak szerte. Egyes hírek szerint a király ezen a kihallgatáson sem járult hozzá a kormány, illetőleg Andrássy választójogi tervezetéhez és ragaszkodik az általánosság és titkosság elvéhez, más hírek szerint a király hajlandó elejteni eddig elfoglalt álláspontját katonai követeléseinek teljesítése fejében.

Hát ezekről a hírekről ma még nem lehet komolyan beszélni, mert semmi sem bizonyos belőlük. Bizonyos dolog egyetlen egy van csupán és ez az, hogy a kihallgatás folyamatáról és eredményéről pozitív hír nem szivárgott ki és hogy Andrássy Gyula gróf belügyminiszter, ígéretéhez képest, az őszi ülészak első érdemleges ülésén terjeszti a képviselőház elé a választói jog reformjáról szóló törvényjavaslatot.

Hogy ez az első ülés melyik napra esik pontosan, a delegáció tartamától függ. Valószínű, hogy november második hetében kilencedikén vagy tizedikén. A választói jogról szóló javaslatot valószínűleg külön bizottság fogja a plenáris tárgyalásra előkészíteni. A bizottsági tárgyalás közben a képviselőház tárgyalni fogja a Bosznia és Hercegovina annexiójáról előterjesztendő törvényjavaslatot, amelyet a magyar kormány elnöke terjeszt a Ház elé. Napirendre kerül a kivándorlásról szóló javaslat is.

A rendes költségvetéssel a Ház, az idő rövidségére való tekintettel, aligha lehet idejekorán készen, bár az a szándék, hogy a büdzsét nyolc órás üléseken tárgyalják. Valószínű, hogy a kormány indemnitáshoz folyamodik és azt az annexionális törvényjavaslat után nyomban tárgyalatja.

Igy fest ma a politikai helyzet képe és így hangzik a közel jövő munkaprogramja, amelyet most beszélnek majd meg a Ház elnökével is, aki ma tér vissza a fővárosba és átveszi hivatalának vezetését.

A nagybeeskereki szabad liceum.

— Az ideai előadások. —

Nagybeeskerek, okt. 23.

A Torontálvármegyei Magyar Közművelődési Egyesület, mint minden évben, az idén is rendez Nagybeeskereken liceális előadásokat a nagyközönség számára, hogy ezek révén a tudományos, irodalmi és művészeti ismereteket minél szélesebb körben elterjessze.

A kulturegyesület elnökségének megbízásából a szabad liceum buzgó érdemes vezetője, Knyaszkó Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgató most készítette el a nagybeeskereki szabad liceum ideai munkatervét, amely a következő:

A szabad liceum a beálló őszi és téli évadban öt hónapon át, előadásainak IX-ik évi sorozatát a következő terv szerint tartja meg:

a) November hónapban 2 előadás (22-ikén és 29-ikén).

b) December hónapban 4 előadás (6., 13., 20. és 27-ikén).

c) Január hónapban 5 előadás (3., 10., 17., 24. és 31-ikén).

d) Február hónapban 4 előadás (7., 14., 21. és 28-ikén).

e) Március hónapban 2 előadás (7-ikén és 14-ikén).

2. Ezek szerint tehát a IX-ik ciklusban, mindig vasárnaponként délután összesen 17 előadás lesz az állami felső kereskedelmi és polgári iskola nagytermében.

3. Az előadások köre, a hallgató közönség szükségletének tekintetbe vételével s az eddig is követett iránynak megfelelően az irodalom és művészet, a természettudományok, földrajz, történelem, közgazdaságtan, egészségügy gyakorlati és általános művelődési szempontból szükségesebb kérdéseinek tárgyalására terjedt ki, felhasználva a szemléltetés eszközeit: a vetített képeket és kísérleteket.

4. A fent említett csoportokból megtartandó előadások a következőképp osztatnak be:

Irodalmi előadás 3. (Petőfi, Arany, Tompa.)

Művészeti 1. (vetített képekkel.)

Természettudományi 4. (kísérletekkel.)

Történelmi; művelődéstörténelmi 2. (vetített képekkel.)

Közgazdasági és politikai 3.

Földrajzi 2. (vetített képekkel.)

Egészségtani 2. (vetített képekkel.)

5. A IX-ik ciklust megnyitó előadás november hó 22-én lesz a színházban Erdős Béla tanárnak a fizikai és csillagászatban földrajz köréből vetített előadásával, vetített képekkel, csekély belépődíj mellett, amely a liceum költségeinek fedezésére szolgál. Az előadást ugyancsak a színházban az előző napon november 21-ikén a tanintézetek ifjúságának is bemutatják.

6. A vidék két erre alkalmas városában szintén rendez a kulturegyesület két liceális előadást.

A liceális előadások tartására a kulturegyesületnek az előadók taborát is sikerült már

A „TORONTÁL“ tárcája.

A folyó két partja.

A folyó nem volt nagyon széles, de rémesen mély, olyan mély, hogy a nép azt hitte, nincs is fenéke. És nagyon hosszú is volt, nagyon hosszú. Nem ismerni sem a forrást, amelyben születik, sem a tengert, melybe ömlik. A folyó nagyon lassu, oly lassu, hogy míg egy kis gály, melyet a hátán hord, eltűnik a felszínéről, ez tovább tart, mint a boldogság születése, amelyre valaki epedve vár-vár. Nincs sem hullámvérése, sem habja. Néha rózsaszínűen tükörrödik, mikép a hajnal, közben pedig fekete-fekete, olyan fekete, mint az éjszaka, melynek sem csillaga, sem holdja nincs, melyet csak sűrű ködfátyol borítja. Ha csillog, olyan mint a folyékony ezüst — ha sötét, olyan mint a farkas öblös szája...

Két neve van, de senki sem tudja, melyik az igazi? Vannak, akik a halál folyójának, mások, kik az élet folyójának mondják. Egy icipici kis bárka uszik a hátán, de a bárkának nincs evezője. Vagy a szél, vagy egy misztikus mozgató erő viszizviszi egyik parttól a másikra...

Egy pillanatban, midőn az ég sápadt volt és színtelen és így nem tudhatni: vajjon a nap felkelt-e épp éjjeli nyugalmából, avagy végső pillantását vetette vissza a földre — éppugy lehetett akkor hajnali pirkadás, vagy esti szürkület — ebben a bizonytalan világításban s ebben a bizonytalan időben került a folyó egyik partjára egy aggastyán. Köhécselve és nagyon fáradtan, mintha valami hosszú-hosszu utról jött volna, leült egy széles köre, epedve kívánva a pihenést — a pihenést...

Igen! hosszú utat tehetett, hosszút, fáradtságosat, göröngyöset és végre megérkezett a célhoz: utja végéhez — végéhez...

Ott ült és nézett, nézett. Megérkezett élete vándorútja végéhez. Kételyekkel, aggályokkal, félelemmel nézett meg a másik partra, honnan feléje közelgett a bárka, a bárka s az öreg várta — várta...

Igy multak a percek. A folyó egyre folyt-folyt, lassan nehézkesen folyt, hömpölygött... És egyszerre, észrevétlenül egy édes, kékszemű, szőke fiugyermek termett az öreg mellett. Vigan jött, ugrándozva és pajzán mosolyival arcán. A szellő játszadozott szőke fűrtjeivel. Nagyon közelről jöhetett, különben lassabban, fáradtabban, kimerültebben érkezett volna, épp úgy, mint az aggastyán. Az öreg nehézkés, fáradt beszédével vigan vegyült a gyermek lágy, ezüst csengetyűhöz hasonló hangcskájá. Az aggastyán ráncos, erőltlen kezébe vette a fiucska rózsás, puha kacsóit; érces ajkát a gyermek üde arcára nyomta; az esüst szálak elvegyültek az arany szálakkal.

És barátokká lettek, de furcsa barátokká, kik semmiben nem egyeztek meg. Ha a gyermek azt mondta: „Milyen gyönyörű a reggel!” az öreg duruzsolva motyogta: „Milyen szomorú est!” Ha emez vigan, boldogan figyelmeztette: „Nézd, nézd, mily szépen kél fel a nap!” — emez szomorúan mondta: „Dehogyan is kél, áldozik, nyugodni tér!” Ami az egyiknek fehér, átlátszó bárány-felhőske volt, az a másiknak sűrű, tömör, fekete felhőnek látszott. Ha a fiucska türelmetlenül könyörgött: „Oh, menjünk már a tulsó partra!” — az aggastyán megtört, mélabus hangon kérte: „Légy fiacska türellemmel, majd átmegyünk, ne siess oly nagyon, oda még jókor által érünk, ki tudja — ki tudja: mi van a tulsó parton!”...

A folyó ezalatt folyt-folyt, lassan — lassan... A bárka megérkezett. És az aggastyán és a gyermek vitatkozni kezdtek a bárka formája felett:

— Milyen szép! — mond a gyermek mintha bölcső lenne!

— Milyen csunya! — mondá az öreg. — mintha koporsó lenne!...

— Hogyan ringatózik, ringatózik, állítsuk meg, lépünk bele!

— En nem, nem megyek! Olyan keskeny és olyan mozdulatlan!

— Hogyan örülök neki!

— Ugy félek tőle!

De a vége mégis csak az lett, hogy beléptek mind a ketten a bárkába. És a folyó folyt-folyt és a bárka uszott-uszott. Misztikus vonal húzódott a két part között. Az egyik volt a világosság, a másik a sötétség; de senki sem tudta határozottan: melyik a világosság és melyik a sötétség? ... Homályos, elmosódott, bizonytalan, mozgatható határ a lét és a semmiség között, melynek sem a végét, sem az elejét nem tudni és nem látni... Az élet folyója! A halál folyója! — melyben vizek folynak lefelé és vizek folynak felfelé. Világosság és sötétség, felhomály és napsugár, mind, mind összevegyül egy nagy zavaros képbe... A bárka, mely a folyó vizében visszatükröződik, koporsónak látszik és a koporsó mély bölcsőnek tűnik fel...

Az aggastyán fehér feje és a fiucska szőke fejecskéje; arany, mely ezüst és ezüst, mely arany; egy mosoly, melyről nem lehet tudni, kinek az ajkán született; könnyek, melyek egy szempilláról a másikra szökdecskelnek, mint apró kis kristály bogaracskák. És az öreg és a fiatal összedugják fejüket, belenéznek a folyóba és az aggastyán gyermeknek és a gyermek aggastyánnak látja magát a folyó tiszta kristályvizében. Különös, idegenszerű tájék, zavaros vidék, hol minden átváltozik és átformálódik.

És a víz ezalatt mindig folyik-folyik és a bárka uszik-uszik.

Végre a tulsó partra érkeztek. Mint két jó barát, kéz a kézben léptek a száraz földre. Am itt sem voltak egy véleményen, nem egyeztek meg semmiben. Csakhogy itt szerepet és izlést változtattak. Mindent megfordítva láttak.

nagy részben összetehozni s az egyesület felkérésére minden körből vállalkoztak előadók, akik a nemes munkában részt vesznek.

Az előadók sora az idén különösen illusztris és jeles férfiakból áll, élükön Jankó Ágostonnal, a vármegye lelkes és kitűnő alispánjával és a kultúregyesület nagyérdemű igazgatójával dr. Vincze Erő megyei főjegyzővel. Mellettük vannak azután Magyar Pál pápai kamarás plebános, Knyaskó Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgató, dr. Czirbusz Géza főgimnáziumi tanár, Menczer Lipót nyug. m. főpénztáros, Somfai János szerkesztő, Wirker István, Perl Mihály, Erdős Béla, Jakab Dávid, Waltrich József és Dunai László tanárok, dr. Borsodi Lajos, akiken kívül azonban még többeket is fel fog kérni a kultúregyesület liceumi előadások tartására.

Az előadások részletes tervezetét, valamint az előadók teljes sorát a november hó elején tartandó értekezleten fogják megállapítani.

HIREK.

Tájékoztató.

A fürdő (telefon 118. sz.) minden nap reggeli 6 óráig kezdve az urak részére nyitva van; hölgyek részére minden hétfő, szerda és pénteken délutól 3/4 óráig délután. Ugyanazon napokon este 5-től 7 óráig urak részére is. Völgyi hölgyek részére minden nap délután 2 óráig. A kádfürdő reggeltől este 7-ig nyitva marad.

A Torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület ingyenes olvasóhelyisége és könyvtára nyitva van mindennap d. u. 5 órától este 10-ig. Vasár- és ünnepnapokon d. u. 2 órától este 10-ig.

Oktober 29. Tanítógyűlés.

Oktober 31. Városi képviselőválasztások.

November 9. Közig. bizottság ülése.

Meng József kitüntetése. Tegnap számunkban közöltük már, hogy a király Szárcsa község nagyérdemű jegyzőjét kiváló szolgálataiért arany érdemkeresztel tüntette ki. A kitüntetést a hivatalos lap a következőkben közli:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztésére Meng József szárcsai körjegyzőnek, buzgó szolgálata elismerésül az arany érdemkeresztet adományozom. Kelt Budapesten, 1908. évi október hó 6-dikán. Ferenc József s. k., Zichy Aladár gróf s. k.

A vármegyei tisztikar köréből. A vármegye főispánja dr. Sal Ferenc központi tb. főszolgabíró a perjámosi főszolgabírói állásra, dr. Sal helyébe pedig Csolakovics Milivoj közig. fogalmazó gyakornokot helyettesítette.

Tanügyi áthelyezések. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Görtler Károly Oroszába külterületi áll. elemi iskolai tanítót a pancsovai áll. elemi iskolához helyezte át, Lévy Nándor, Leesov József és Labancz Mária okleveles

— Oh, de fenséges reggel! — mondá az aggyastán. — Igen! igen! Neked volt igazad. A nap csak ime most kél fel, minő fény, minő világosság vesz körül! Most, most kezdek élni. Jer, jer velem gyermekem.

— Nem, nem megyek! — mondá a gyermek, — neked volt igazad. Milyen csunya, sőt ez az est! Nem látod? Itt nincs napsugár, itt nincs világosság. Az éj, a sötét éj, nézd, nézd, hogy közelg! Nem, itt nem maradok! Oh! menjünk vissza a másik partra, ott olyan szép... Vissza! Vissza!

— Lehetetlen, kis fiam, nem lehet gyermekem!... Aki egyszer ezt az utat megtette e kis bárkán, vissza többé a másik partra nem mehet. Ide jöttél, itt kell maradnod. Jer, jer előre, gyermekem!

Kézen fogta az aggyastán a gyermeket és mentek előre-előre. Az öreg vigan, boldogan, reménytől sugárzó arccal, a gyermek szomorúan, sirva, panaszkodva, nehezen vonszolva fáradt tagjait.

— Mi a neve ennek a folyónak, melyen most által jöttünk? — kérdezte a fiúcska.

— Nem tudom! — felelé az öreg. — Némelyek azt mondják, hogy az élet folyója, mások pedig, hogy a halál folyója!

— Oh, bizonyára a halálé! — mondta a kis fiú. — Igen, a halálé lesz, mert én úgy hiszem... attól félek, hogy meghaltam...

— És sirt és sirt a gyermek keservesen-keservesen...

— Az életé! — felelte az aggyastán, — az életé, mert én érzem, hogy újra élek-élek!

— És egyre tovább-tovább haladtak a parttól; az öreg mindig előre-előre, a gyermek visszavissza, könnyes szemekkel és nehéz szívvél. A folyó pedig csak folyt, csak folyt; lassan, nehezen hőmpölygött és várta-várta a többi aggyastyánt és várta-várta a többi gyermeket...

José Echegaray.

tanítókat, illetve tanítónőt a pancsovai áll. elemi népiskolához rendes tanítókká, illetve tanítónővé nevezte ki.

Magyar név. A m. kir. belügyminiszter megengedte, hogy kiskoru Bildhauer Antal, Benjámín és Imre valkányi illetőségű ugyanottani lakosok családi nevüket Bodnár-ra átváltoztathassák.

Szabad iskola Nagybecskereken. A torontál vármegyei Magyar Közművelődési Egyesület tudvalevőleg elhatározta, hogy Nagybecskereken szabad iskolát létesít, amelyen hat hónapra át gimnázialis oktatást nyújt a jelentkező hallgatóknak díjlanul. Az egyesület az iskola szervezetével most elkészült s a részletek megállapítására a fölkért előadókat a kultúregyesület igazgatósága holnap délután 4 órára a vármegyei alispáni kistermébe értekezletre hívta össze. A szabad iskola igazgatójává a kultúregyesület Knyaskó Lajos felső kereskedelmi iskolai igazgatót kérte föl, aki az iskola tervezetét is készítette.

Halálozás. Kumánról vesszük a gyászos hírt, hogy Szekulits, -zül. Pánics Olga tegnap rövid, nehéz szenvedés után elhunyt. A megboldogult, ki férje, a már korábban elhunyt Szekulits kapitány oldalán hosszabb ideig Nagybecskereken élt, itt is köztiszteletnek örvendett s váraltan halála bizonyára városunkban is őszinte részvétet fog kelteni. Temetése ma délután volt Kumánon. Halálát a nagyszámú rokonságon kívül három gyermeke: Milán, Mária és István gyászolják.

Az ügyvédi kamarából. A szegedi ügyvédi kamara hivatalosan közli, hogy a kamarai lajstromba fölvettek: Kánitz Dávid dr. (Törökbecse), Csuncsics Béla dr. (Nagykikinda), Bats megyey Elek dr. (Törökbecse), Demján János dr. (Nagyszentmiklós), Fenyő Sándor dr. (Nagykikinda), Stefán József dr. (Perjámos) székhelyvel. Töröltetett: Jankovits Mlán dr. (Módos) kincstári ügyészé történt kinevezetés indokából, Fenyő Sándor dr. nagykikindai ügyvéd gondnokság alá helyezés okából töröltetett, ez a törles azonban már hatályát veszítette, mert a gondnokság alól fölmentve, ezen kamara lajstromába újlag fölvétetett. Mittelmann Nándor törökbecsei ügyvéd ellen 96-908. szám alatt fegyelmi ügyből kifolyólag fegyelmi büntetesként kiszabott az ügyvédség gyakorlásától 6 hónapi időtartamra való fölfüggesztés ideje lejárván, az ügyvédség gyakorlásába visszahelyeztetik.

A hatósági mézszársék ügye. Ismeretes, hogy Puts Frigyes városi képviselő a legutóbb tartott városi közgyűlésen felszólalt a magas husarak ellen s indítványozta, hogy ugyan mint Versezen, Nagybecskereken is állítsanak fel hatósági mézszárséket, ahol a közönségnek olcsó húst mérnének ki. Dr. Perisics Zoltán polgármester megígérte a képviselőtestületnek, hogy tanulmányozni fogja a hatósági mézszársék ügyét s ezért tegnap át is utazott Versezre, ahol azt tapasztalta, hogy a marhahús kilóját ott 92 filléért, 1 koronáért és 1 kor. 10 filléért mérik ki. A polgármester a szerzett tapasztalatokról jelentést fog tenni a városi tanácsnak és a közgyűlésnek.

Tanítógyűlés. A Délm. T. E. zombolya-nagykikindai fiókköre f. évi november hó 12-én d. e. 9 órakor Nagykikindán a r. kath. elemi népiskola dísztermében tartja rendes őszi közgyűlését. Ideiglenes tárgysorozat: 1. „A hangoztatásról”, gyakorl. tanítás, tartja Práger Benő nagykikindai tanító. 2. Elnöki megnyitó. 3. Hitelesítők, lapudósítók, számvizsgálók kiküldése. 4. Új tagok fölvétele. 5. „A nevelés köréből”, ért., tartja Roth Nándor horvátklári tanító. 6. A gyermek nevelésről, tartja Martin János nagykikindai tanító. 7. „Értekezés”, tartja Zappe Ferenc zombolyai tanító. 8. Vitatétel. „Hogyan lehetne odahatni, hogy az ifjusági egyület faluhelyen megkedveltecsük és állandó működésre bírjuk?” 9. Elnöki jelentés. 10. Pénztáros és számvizsgálók jelentése. 11. Indítványok. 12. Az ülés berekesztése. Fel 9 órakor választmányi ülés.

Népgyűlés a választói jogért. A torontál megyei szociáldemokrata párt vasárnapra népgyűlést hívott egybe a választói jog érdekében. A város rendőrkapitánysága megengedte, hogy ezt a népgyűlést vasárnap délelőtt fél 11 órakor a Gabona-téren, kedvezőtlen idő esetén pedig a Broschkó-féle vendéglőben megtartsák, figyelemmel azonban a rendezőséget, hogy mindenféle tüntetés, zárt sorokban való csoportos fel- és elvonulás szigorúan tilos.

Katonai lóvásár Nagybecskereken. A város ezúton teszi közzé, hogy Nagybecskereken november hó 5-én katonai lóvásár lesz, amelyre felhívja a gazdák figyelmét.

Lombtakarmány. A magyar kir. földmívelési miniszter a következő körrendeletet intézte a törvényhatóságokhoz:

Értesitem a címet, hogy hivatali elődömlenek az erdei álom és lombtakarmány díjtalan gyűjtését engedélyező 1904. évi 63711. és 63935. számú körrendeleteiben foglalt rendelkezéseket, tekintettel a folyó évi szárazság által okozott legelő- és takarmányhiányra, folyó évre is kiterjesztem és utasítom a címet, hogy az idézett körrendeletek végrehajtásáról haladéktalanul gondoskodjék. Egyben megjegyzem, hogy a folyó évben a hatósági bizonyítványok előmutatásától kivételesen eltekintek. A lombtakarmány termelése csak igen jó, vagy teljes záródással bíró olyan fiatalosokban engedhető meg, ahol a megtrikított erdőnek két éven belül való záródása bizton remélhető, a csúshajtások azonban itt is feltétlenül megkímélendők. Oly helyeken, ahol értékesebb fajok közé kevesbe értékes és lombtakarmány előállítására alkalmas fák (fenyő közé, kecskefűz stb.) vegyültek, ezek levágathatók és lombtakarmány szedésre egészen felhasználhatók, illetve rendszeres gyérites alkalmazandó. Kikötöm, hogy az álom, mint a lombgyűjtés, nem naponta, hanem hetenként bizonyos előre meghatározott és megfelelő módon kihirdetett napokon történhetik és hogy az álom csakis kézzel gyűjthető. A dohányszás és mindenemű tűzrakás a gyűjtésnél a legszigorúbban tilalmazandó. Felhatalmazom továbbá a címet, hogy olyan község lakosainak, kik tényleg nagyfokú legelőhiányban szenvednek, a legeltetést a megengedhetőség határáig, azon kincstári erdőrezsékben, amelyekben az az erdőgazdászág érdekeinek veszélyeztetése és idegen érdekek megsértése nélkül lehetséges, az erdőrendezés vezetőségét egyetértőleg, a kellő övrendszabályok alkalmazása és a szabályszerű legelőberek 50 (ötven) %-ának elengedése mellett a folyó évi szárazság tartamára engedje meg. Hasonló feltételek mellett engedélyezhető fűkaszás és sarlózás is.

A visszatetsző szaga és ize következtében oly nehezen bevehető csukamájolaj végre jó ízű és könnyen emészthető állapotban kapható a híres „Skott-fele Emulsió”-ban, mely minden gyógyszerárban árusítatik. (c)

Színház irodalom.

A „Denevér”. Polgár igazgató ez idén is az operette-irodalom újabb termékei mellett fel-eleveníti a régi jó operetteket, melyekben a közönség nem egyszer sokkal jobban mulat, mint sok agyonreklamozott modern darabban. Strauss János hervadhatatlan szépségű „Denevér”-e is ezek közé tartozik. Oly elevenek, oly fülbemészők ezek a bájos dallamok, hogy a hallgatónak eszébe sem jut arról panaszkodni, hogy ezeket a dolgokat már tizszer-huszsor, sőt annál is többször hallotta. Sőt talán éppen azért szeretett meg minden egyes ariát, mert töviről-hegyire ismeri az egész operettet s megyőződött az évek folyamán arról, hogy a legmodernebb mesterek tulajdonképpen abból élnek, amit holmi „tulahaladott” Strauss Jánosok valaha régen irtak.

A társulat kifogástalan előadásban hozta színre az örökifjú darabot. Teljes elismeréssel kell megemlékeznünk mindenekelőtt Kaposi Józsefnek, ki szép ariát gyönyörű hangjának szeretetteljes kifejtésével énekelte. Meg is tapsolták minden egyes dalát, s különösen a briliánsul előadott magyar dalt, amelynél meg kell jegyeznem azt, hogy Kaposi Józsa egyike azon keveseknek, kik a mester által komponált rendkívül nehéz és fáradságos magyar dalt éneklék és nem holmi olcsó hatású betétekkel operálnak. Ez után a remek ariá után percekig zugott a taps és az eljenzés. Adél szerepét ezúttal Haraszti Vilmának osztották ki. Hogy jóízű, nyelven szobacica volt, alig szorul bővebb magyarázatra egy olyan ügyes és sokoldalú színésznőnél. De hogy szerepe énekrészében is teljesen kielégített, örvendetes tanujele haladásának és iparkodásának. A sűrű tapsból neki is bőven kijutott. Csánádi Irma ép oly ügyes, mint rokonszenves Orlofsky. Egyetlen dalát, a híres „chacun a son gout”-t élénken megtapsolták. Barna Andor szépen énekelte Alfrédet, kár hogy nem törekszik tisztább szövegkiejtésre. De kifogástalanul voltak betöltve a többi szerepek is. Polgár elegáns Eisensteinje, Remete jóízű Frankja, Radványi stilszerű Falkeja és Kabos kacagató Froscha, mindmegannyi dicséretreméltó alakítás. Ének- és zenekar teladata magaslatán állott. A közönség, mely majdnem teljesen megtöltötte a színházat, kitűnően mulatott s ismételtlen a lámpák elé hitta a főbb szereplőket.

—r.

*** A „Zenélő Magyarország”** közismert zene-műfolyóirat ép most megjelent 366-ik füzeté utra a legjobb s kedvelt zongora-ujdonságokat közli, még pedig: I. Böhm Himér, Feoske madár, daru madár hangulatos magyar dalát. II. Dr. Angyal Armand. „Ami bizonyos” tréfás dalát. III. Schubert Ferenc. Éjjeli zene. Ständchen műdalt. Györy Margit magyar szöveg fordításával IV. Lányi Ernő. Hunnia gyásza. Nagyhatású magyar kesergőjét zongorára. Elismert tény, hogy annyi zeneművet s a legjobb hazai és külföldi szerzők kiváló ujdonságait, csak 6—8 koronáért szerezhetni meg külön kiadásokban, amennyit egy füzeté ad e pompás zeneműfolyóiratnak; mégis rendkívül elterjedtsége miatt 6 korona félelvé előfizetésért 12 ily gazdag tartalmú füzetet s egy 50 zeneoldal terjedelmű albumot, egész évi 12 kor. előfizetésért pedig a husvéti és karácsonyi zenealbumokat teljesen ingyen adja előfizetőinek. Előfizetések a most megindult 1908. évi 2-ik (július—decemberi) félévre, a „Zenélő Magyarország” (Klökner Ede) zeneműkiadóhivatalához, Budapest, VIII. József-körú. 11. intézendők. honnan kívánatra kimerítő árjegyzék ingyen és bérmentve küldetik.

*** A mai előadás.** A kulturegyesület részéről megállapított színházi előadásokból ma tartják a harmadikat. Ezuttal Henry Bernsteinnel világhírű színműve „A kerülő út” kerül este színpadra a következő szereposztásban: Wilson Raymonde — B. Fehér Laura, Jaqueline, a leánya — Halasi Mariska, Uranu hercegnő — Pataki Vilma, Le Meillan — Solymosi Sándor, Fred — Anday Károly, Cyril — Virányi Sándor, Nissol — Telekán Valér, Rousseau — Csolnakosi Gyula, Rousseau — Halasiné Etel, Armand, a fiok — Gözon Béla, Lucienne, a leányuk — Haraszi Vilma, Michelin — Kabos Gyula, Michelonné — Fehér Berta, Pradesné — Csanádi Irma, Mari, szobaleány — Cs. Gyurcsék Giza, Lujza — Pálfi Margit. A mai előadás a munkások részéről a vas- és fémmunkások, valamint a vasúti munkások vesznek részt.

TÁVIRATOK

A delegációk.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” ered. táv.) A magyar delegáció plénuma ma délután 4 órakor ülést tart, amelyen folytatja a hadügyi költségvetés tárgyalását. A költségvetést a mai ülésen valószínűleg egészen letárgyalják.

Az osztrák delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt ülést tartott, a melyen a hadsereg rendkívüli szükségleteit tárgyalta.

A horvát bán a királynál.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) A király ma délelőtt Rauch Pál báró horvát bánt külön kihallgatáson fogadta, amelyen a bán jelentést tett az uralkodónak a horvát helyzetről.

Az osztrák miniszterelnök Budapesten.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Beck báró osztrák miniszterelnök ma reggel Budapestre érkezett s a délelött folyamán hosszabban tanácskozott Wekerle Sándor miniszterelnökkel.

A plurális választójog ellen.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Budapest polgársága holnap nagy népgyűlést tart, amelyen a plurális választójog ellen fog tiltakozni.

A posta elnökigazgatója nagybeteg.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Szalay Péter, a magyar posta és táviró elnökigazgatója nagybetegen fekszik. Az orvosok szerint állapota olyan súlyos, hogy minden órában bekövetkezhetik a halála.

A balkáni események.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Belgrádból sürgőnyzik, hogy ott az osztrák és magyar kereskedők üzleteinek bejáratát állandóan megszállva tartják s megakadályozzák a közönséget abban, hogy ilyen üzleteket felkeressen. Ennek a bojkottnak az lett az eredménye, hogy néhány osztrák kereskedő máris be-

csukta üzletét, amely példát valószínűleg a többi kereskedők is követni fognak. Az ilyen üzletek ajtait a diákság plakátokkal jelöli meg, mely plakátokon az áll, hogy „bojkott”. Egy osztrák hölgy a napokban egy ilyen üzletben járt s kijöve telekor minden oldalról durván megtámadták, úgy hogy az inzultusok elől kénytelen volt egy közeli szállodába menekülni. Ezeket a bojkottokat hir szerint a szerb diákság rendezi és vezeti. Egy belgrádi orfeumban minden este a színpadról hívják fel a közönséget a bojkot tovább folytatására és ugyanott a rendőrség jelenlétében gunydalokat énekelnek Ausztria-Magyarországról. Belgrád városa elhatározta, hogy az összes magyar és osztrák alattvalókat elbocsátja szolgálatából.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” eredeti távirata.) Berlinből jelentik: A „Neue Frei Presse” tudósítója Milovanovic szerb külügyminiszterrel beszélgetést folytatott, amelynek során a szerb külügyminiszter elmondotta, hogy Schoen német birodalmi államtitkár meghallgatta előterjesztését, amelyben kellőképpen igyekezett az államtitkárt megismertetni Szerbia jelenlegi helyzetéről és jogos követelményeiről. A szerb miniszter rendkívül dicsőreleg emlékezett meg a német államtitkárról s az újságíró azon kérdésére, vajjon igaz-e, hogy berlini tartózkodásának főcélja az volna, hogy itt bejárja Iswolsky orosz külügyminisztert, a szerb külügyminiszter azt felelte, hogy azért jött Berlinbe, hogy a németeket kellőképpen informálja a helyzet felől, nem tagadja azonban, hogy be fogja várni Iswolskyt, akivel megbeszélése van s e konferencia után Londonba, Párisba, végül pedig Rómába szándékozik utazni. Azon kérdésre, vajjon kizártnak tartható-e a háború, a miniszter azt a választ adta, hogy amennyiben sikerülni fog Szerbia számára megfelelő elégtételt kieszközölni, úgy remélhető a békés megoldás lehetősége, ellenkező esetben azonban csak fokozódni fog a szerb nemzet keserősége, amely azután adandó alkalommal minden körülmények között ki fog törni. bármily vakmerőnek lássék is ez.

Pancsova, okt. 23. (A „Torontál” eredeti telefonjelentése.) Az egyik fővárosi lap különböző rémhíreket és Szerbiából Pancsovára való átlövöldözéseket közöl. Erre vonatkozólag tudósítjuk illetékes helyről nyert értesülés alapján jelentheti, hogy ezek a rémhírek alaptalanok. Történtek ugyan a múlt héten a szerb partokról lövöldözések, de ezeket pénzügyörök tették csempészekre, ami maskor is többször előfordul. Azóta, vagyis egy hét óta egyáltalán nem volt semmiféle lövöldözés és feljes csend és nyugalom uralkodik.

Ujabb vesztegetési ügy.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” ered. távirata.) A belügyminiszterium és a rendőrség egy újabb nagyszabású vesztegetési ügyben folytat vizsgálatot. Azt beszélük, hogy a budapesti vízműóra betéti-társaság megvesztegetett volna több fővárosi tanácsnokot és mérnököt, hogy a főváros a társaság vízmű óráit használja. A vizsgálat nagy erővel folyik s legközelebb állítólag több letartóztatás várható.

Nagy betörés

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” ered. távirata.) Az éjjel Hüttl Tivadár porcellán nagykereskedésébe ismeretlen tettesek betörték s onnan több ezer korona készpénzt elraboltak. A betörőket nyomozzák.

Difteritisz-járvány Lippán.

Budapest, okt. 23. (A „Torontál” ered. távirata.) Mint Lippáról jelentik, ott nagy mértékben pusztít a difteritisz-járvány. A városban több száz gyermek fekszik betegen s mindennap több halálozás fordul elő.

Határidő-üzlet.

Budapest, okt. 23. (A nagybecskereki Lloyd-társulat távirata.) A mai tőzsdén déli zárlatkor a következő árakat jegyezték:

Buza (októberre 1908.)	24.34
Buza (április 1909.)	24.56
Rozs (októberre 1908.)	19.96
Rozs (áprilisra 1909.)	20.34
Zab (októberre 1908.)	16.26
Zab (áprilisra 1909.)	16.92
Tengeri (októberre)	15.08

Koraszülött gyermekeket

a SCOTT-féle Emulsio az elsatynulástól megmennti és rendes erőhöz és vidámsághoz segíti őket.

Aggódó szülők

ezrei nézték elragadtatva gyermekük egészségének rohamos javulását. Még akkor is, ha a gyermek a tejet visszautasítja, a

Az Emulsio készítésénél a SCOTT-féle módszer védelmet nyújt a halásztól a kórházig, így a gyermek egészséges marad.

SCOTT-féle Emulsiót

szívesen fogadja és könnyen emésztli meg.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fill.

Kapható minden gyógytárban. 830e-72

Közgazdaság.

Piaci árak.

Hivatalosan feljegyeztettek a Nagybecskereken 1908. évi október hó 23-án megtartott heti vásár alkalmával:

buza	50 kgr.	11.50 korona
kétszeres		7.50
rozs		8.—
árpa		7.30
zab		7.20
kukorica		6.10
repce		15.50
széna I.		10.—
II.		8.—
szalma I.		5.—
II.		5.—
burgonya 1 kgr.		—10
disznóhús I.		1.80
II.		1.70
juhús		1.04
sizr		1.68
marhahús I. 1 kgr.		1.46
II.		1.36
borjúhús I.		1.80
II.		1.90

Felelős szerkesztő: SOMFAI JÁNOS.

Bérlét 23 sz. VÁROSI SZÍNHÁZ. 23. előadás.

Ma, péntek, 1908. október hó 23-án:

KERÜLŐ UT.

Színmű 3 felvonásban. — Irta: Henry Bernstein.

Személyek:

Wilson Raymonde	B. Fehér Laura
Jaqueline, a leánya	Halasi Mariska
Uranu hercegnő	Pataki Vilma
Le Meillan	Solymosi Sándor
Fred	Anday Károly
Cyril	Virányi Sándor
Nissol	Telekán Valér
Rousseau	Csolnakosi Gy.
Rousseau	Halasiné Etel
Armand, a fiok	Gözon Béla
Lucienne, a leányuk	Haraszi Vilma
Michelon	Kabos Gyula
Michelonné	Fehér Berta
Pradesné	Csanádi Irma

Holnap, szombaton, 1908. évi október hó 24-én

KOLDUSDIÁK.

Zichyfalva községben egy bőrkereskedés

betegség miatt

eladó.

Bővebbet:

HASZENFRATZ JÁNOS,
zichyfalvai lakostól.

8647/1908. lkvi szám.

959-1.1

Árverési hirdmény és árverési feltételek.

A nagybecskereki kir. törvényszék, mint lkönyvi hatóság, közhírré teszi, hogy a Timisiana Takaré- és Hitelintézet R.-t. temesvári bej. cég végrehajtónak Muntyán Tódor kistoráki lakos végrehajtást szenvedt elleni 900 kor. tökekövetelés és jár. iránti ügyében, továbbá a csatlakozott végrehajtónak tekintendő Kisbirtokosok Orsz. Földhitelintézetének 1200 kor. s jár. ból álló követelésének kielégítése végett is az árverést elrendelte.

Ennek folytán a nagybecskereki kir. törvényszék területén levő Kistorák községi 804. sz. tjkvben A. l. 1-8. sorsz. alatt 1301-b/1, 1598-b/1, 1794-b/1, 2035-b/1, 2147-b/1, 2391-b/1, 2754-b/1. és 3074-b/1. hrsz. a. foglalt összesen 4 hold 400 □-öl területű ingatlan 1664 korona kikiáltási árban 1908. évi november 16-ik (tizenhat) napjának d. e. 10 órájkor Kistorák községhez tartozó megartandó nyilvános árverésen a következő feltételek alatt fog eladás alá kerülni:

1. Ha a megállapított kikiáltási áron felül ígéretet senki sem tenné, az árverésre kitűzött birtok szükség esetén a kikiáltási áron alul is el lesz adandó.

2. Árverezni kívánók tartoznak az ingatlan becslésének 10%-át készpénzben vagy ovadékképes értékpapirokban letenni. A bánatpénzül letett értékpapirokat tartozik a vevő az árverés jogerőre emelkedésétől számított 30 nap alatt az ingatlan becslésének 10%-át tevő készpénzzel kicserélni, minek elmulasztása a 10. pont jogkövetkezményét vonja maga után. A bánatpénz lefizetésének kötelezettsége alól azonban a Kisbirt. Orsz. Földhitelintézet, ha az árverelő sorába akar lépni (az 1887: XXVI. t.-c., illetőleg az Osztrák-magyar bank jelzálog hitelosztálya alabszabályainak ezen törvényben becikkelyezett 11., 8. f. p. értelmében) fölmentetik.

Nagybecskerek, 1908. évi szept. 8.

Rektorisz,
kir. törvényszéki bíró.

8002/1908. sz. A törökkanizsai járás főszolgabírájától.

Pályázati hirdmény.

Torontálvármegye törökbecsei járásához tartozó Karlova községben üresedésben levő s évi 840 korona fizetéssel javadalmazott községi irnoki állás betöltése céljából pályázatot hirdetek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy sajátkezűleg írt s kellően felszerelt kérvényüket hozzám f. évi nov. 12-ig terjesszék be.

Törökbecse, 1908. évi október 20.

Dr. Csávósy Ignác,
főszolgabíró.

955-3.1

A Korona-utca 588. számú
ház és
7 hold szőlő
a Muzslyán, kedvező feltételek mellett
eladó.

Dr. Annau Ernő
ügyvéd, Nagybecskereken. 953-3.2

KECSKEMÉTI rózsaburgonya,

azonkívül igen szép fehér
és kék burgonya kapható

özv. Guttman Jakabné és Fiainál.

Telefon 96. sz. Telefon 96. sz.

Téli eltevésre igen alkalmas.
952-3.3

Butor! Tisztelettel értesitem a nagyérdemű közönséget, hogy az eddig a Hunyadi-utcaiban (a Muncsics-féle házban) volt butorraktárral átköltözöttem a néh. Keksz-féle üzletbe (Konkoly-féle ház) a dohány nagytőzsde mellé.

Az átköltözés alkalmával bátorlalom Nagybecskerek város és környékének n. é. közönségét felkérni, hogy becses látogatásukkal minél gyakrabban szerencsésüljenek én biztosítom olcsó, pontos és tisztességes kiszolgálásról.

Egyidejűleg felkérem a n. é. közönséget, vételkényszer nélkül, a modern és dus választéku butorraktáram megtekintésére. — Átveszek pontos és izléses kivitel mellett minden kárpitós szakmába vágó munkát, épügy mindenemű javításokat is olcsó árak mellett. — Minél számosabb látogatásért és bizalomért esd kiváló tisztelettel

POLLÁK JAKAB.
Saját asztalos műhely! Saját kárpitós műhely!

11714/1908 polg. sz. 954-3.2

11714/1908 polg. sz.

950-3.1

Hirdmény.

A nagybecskereki kir. törvényszék közhírré teszi, hogy a Temesbégavölgyi vízszabályozási társulatnak Zichyfalva község érdekeltejei elleni kisajátítási ügyében a kártalanítási eljárás 11714/1908. polg. sz. a. folyamatba létező, a tárgyalásra határnapul f. évi nov. 4-ik napjának d. e. 9 órája Zichyfalva községhez tartozó kitézetett, amikor a kisajátító társulat és a kisajátítási összeírásban megnevezett tulajdonosok, nemkülönben a többi érdekeltek egyenként külön s a távollevők és ismeretlen tartózkodásuk részére ezennel kinevezett ügygondnok: dr. Bretschneider Ferenc nagybecskereki lakos ügyvéd megidéztetnek azzal, hogy az érdekeltek elmaradása a kártalanítás tekintetében hozandó határozatot nem gátolja s hogy az egyéni külön értesítésnek elmaradása, vagy a tárgyaláson meg nem jelenés miatt igazolásnak helye nincs.

Megjegyeztetik, hogy a kártalanítási eljárás tárgyát a zichyfalvai 597., 844., 865., 1023., 1308., 451., 655., 1026., 1025., 846., 1041. sz. tjkvben felvett, valamint a zichyfalvai 2809/1., 2808/1., 2902/2., 2907/2. kat. számú nem telegkönyvezett ingatlanokból kisajátítás alá eső területek képezik.

Nagybecskereken, a kir. törvényszék, mint polgári bíróságnak 1908. évi október 14-ik napján tartott üléséből.

Folkusházy,
kir. törvénysz. jegyző.

Zsiros Lajos,
kir. törvénysz. elnök.

A „Torontáli helyi érdekű vasutak r. t.”
elsőbbégi kölcsön kötvényeinek
1908. évi október 5-én tartott
sorsolásnál kihuzott számok jegyzéke

1 darab a 10.000 korona.

15.065. szám.

22 darab a 2000 korona.

10.097, 10.105, 10.221, 10.244, 10.411, 10.417,
10.475, 10.598, 10.611, 10.625, 10.807, 11.091,
11.344, 11.590, 11.675, 11.826, 11.899, 11.640,
12.249, 12.401, 12.409, 12.495.

28 darab a 1000 korona.

5117, 5220, 5242, 5259, 5400, 547, 5502, 5682,
5770, 5793, 5794, 5811, 5829, 5850, 5872, 5882,
5963, 5967, 6040, 6149, 6216, 6621, 6730, 6905,
7623, 7722, 8167, 8231.

23 darab a 200 korona.

17, 34, 42, 45, 58, 104, 111, 115, 225, 239, 255,
388, 563, 717, 823, 897, 1368, 1620, 1623, 1771,
2891, 3081, 3264. 591-3.3

Az Arpád-utcai 637/15. sz.
házban több kisebb és nagyobb

lakás

azonnal kiadó.

Tudakozódní e lap kiadóhivatalá-
ban lehet.
766-x.28

RÁMPÁS

dr. Brájjer Lajos
= szőlőjéből.

Kapható: =
Zápolya-utca I. sz.
(a házmesternél).

822-x.27

BUIZIÁSI PHÖNIX
ÁSVÁNYVIZ

KITÜNŐ HATÁSÚ VESÉ- ÉS HÓLYAGBAJOKNÁL
SZÉNSAVDUS, KELLEMES, SAVANYKÁS IZŰ, VASMENTESÍTETT
rendkívül üdítő asztali víz.

ÜDÍT GYÓGYIT! ORVOSILAG AJÁNLVA!

Ívgyógymódra használva, vese- és hólyagbajoknál, a vesemedence idült hurutjainál, húgykő- és fővényképződésnél, a légutak és a kiválasztószervek hurutos bántalmainál kitűnő hatásnak bizonyult. — Prospektust kívánatra küld a forráskezelőség.

Muschong buziási gyógyfürdő igazgatósága Buziásfürdőn.

Nagybecskereki főlerakat: WEHNER JÓZSEF ügynöksége. Kapható
Schlesinger D. fűszerkereskedésében (a főpost. al szemben), minden
fűszerüzletben, vendéglőben és ká. házban 791-153.146

Nyomatott Pleitz Fer. Pál kiadónál Nagybecskereken.